

Nr 403

Av herr **Bergh, Ragnar**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om upphävande av 24 kap. 3 § kyrkolagen, m. m.*

I proposition nr 79/1957 föreslås den ändringen i lagen om domkapitel, att den i egenskap av skolsakkunnig av Kungl. Maj:t förordnade ledamoten ersättes av en av Kungl. Maj:t förordnad i allmänna värv förfaren lekman. Med lekman avses i detta sammanhang icke prästvigd.

Förslaget innebär en begränsning av den krets inom vilken de av Kungl. Maj:t förordnade ledamöterna är att hämta. Enligt nu gällande bestämmelser behöver den skolsakkunnige icke vara lekman. I fråga om hans kvalifikationer föreskrives endast, att han skall äga särskild sakkunskap på folkundervisningens område. En prästvigd man, som på grund av sin anställning eller eljest förvärvat förtrogenhet med folkundervisningsfrågor, har sålunda kunnat utses till domkapitelsledamot.

Enligt den nu föreslagna urvalsregeln skall de i allmänna värv förfarna sökas allenast bland lekmän. En i allmänna värv förfaren teolog är enligt förslaget möjlig att förordna, om han icke låtit prästviga sig, men om så skett blev han utesluten fastän prästvigningen i och för sig icke kan anses ha minskat hans reella kompetens. Det väsentliga i detta sammanhang torde böra anses vara att han är förfaren i allmänna värv. Här bör även uppmärksammas, att präst kan väljas till ledamot endast om han innehar ordinarie prästerlig tjänst. Genom den nu föreslagna regeln uteslutes i allmänna värv förfarna prästvigda rektorer och lärare från möjligheten att tillhöra domkapitlet.

Den i jämförelse med nu gällande ordning föreslagna begränsningen torde icke heller kunna anses stå i överensstämmelse med den allmänt godtagna grundsatsen, att kretsen av till allmänna uppdrag ifrågakommande bör vidgas i den mån jävsregler eller liknande icke medför hinder. I enlighet därmed har tidigare förekommande obehörighetsregler upphävts. Sålunda är t. ex. polisman numera behörig att väljas till ledamot av polisenämnd, valbarheten till kommuns fullmäktige och nämnder har vidgats, och strävan att förvärva de för respektive uppdrag reellt mest lämpade personerna är omisskännlig. Att i en sådan situation inskränka nu gällande behörighetsregler kan knappast anses vara konsekvent.

Kungl. Maj:t har oförändrat följt den inom departementet uppgjorda promemorian i ärendet, vilken varit föremål för sedvanlig remissbehand-

ling. Såsom framgår av redogörelsen i propositionen har denna ändring icke funnit stöd av majoriteten inom någon kyrklig instans. Visserligen är det riktigt påpekat, att domkapitlens yrkanden företer en splittrad bild, men den negativa inställningen till promemorian i detta avseende är likväl beaktansvärd.

Såsom framgår av det föregående har här ovan icke förordats någon ändring i nu bestående ordning i fråga om antalet prästerliga och icke prästerliga ledamöter av domkapitel. Av ett domkapitels sex ledamöter skall nu minst tre vara prästvigda och högst två vara lekmän. Av dessa sex är två självskrivna, övriga förordnade eller valda. Den möjlighet som nu finnes att till sjätte ledamot utse den lämpligaste, oavsett om han är präst eller lekman, bör av ovan anförda skäl bevaras.

Under hänvisning till vad sålunda anförts föreslås riksdagen att vid behandlingen av förenämnda proposition besluta,

att sista stycket i 2 § av lagen om domkapitel erhåller följande lydelse: "Två av Konungen efter förslag av domkapitlet för sex år i sänder förordnade, i allmänna värv förfarna ledamöter, av vilka minst en skall vara lekman."

Stockholm den 1 mars 1957

Ragn. Bergh